

การพัฒนาการสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ สู่ตลาดโรงเรียน เพื่อความยั่งยืนของชุมชน
The Development organic agriculture network to the School Market for
Sustainable Community.

วุฒิสกดิ์ บุญแน่น และ
องอาจ ญาตินิยม

งานวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนาความยั่งยืนของชุมชน
บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนการจัดทำตลาดเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน
จาก โครงการกรุงเทพฯ ต้นกล้าสีขาว ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มหาชน

-ปกใน-

การพัฒนาการสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ ตลาดโรงเรียน เพื่อความยั่งยืนของชุมชน
The Development organic agriculture network to Market in the School for
Sustainable Community.

วุฒิสักดิ์ บุญแน่น และ
องอาจ ญาตินิยม

งานวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนาความยั่งยืนของชุมชน
บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนการจัดทำตลาดเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน
จาก โครงการกรุงไทยต้นกล้าสีขาว ธนาคารกรุงไทย จำกัด มหาชน

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ ลีम्मณี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยูร วงศ์จันทร์หา, อาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ คุรุโคตร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิศักดิ์ สิงห์สีโว, อาจารย์ ดร.วรรณศักดิ์พิจิตร บุญเสริม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำและตรวจสอบประเมิน เครื่องมือวิจัย ทางคณะผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่ง

ขอขอบพระคุณ โครงการต้นกล้าสีขาว ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำโครงการตลาดเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อรุณ แก้วมัน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษาในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ใหญ่บ้าน บ้านดอนยม ตำบลท่าขอนยางและชาวบ้านในชุมชน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินโครงการ การทำกิจกรรมเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ การตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องมือบูชาพระคุณ คุณบิดา มารดาตลอดจน บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชา ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ของตนเองและประเทศชาติต่อไป

วุฒิสักดิ์ บุญแน่นและองอาจ ญาตินิยม
คณะผู้วิจัย

ชื่อเรื่อง   การพัฒนาการสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ สู่ตลาดโรงเรียน เพื่อความยั่งยืนของชุมชน
 The Development organic agriculture network to Market in the
 School for Sustainable Community.

ผู้วิจัย   อาจารย์ ดร.วุฒิศักดิ์ บุญแน่น และ อาจารย์องอาจ ญาตินิยม

หน่วยงาน   โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

ปีที่พิมพ์   2560

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย การพัฒนาการสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ สู่ตลาดโรงเรียนเพื่อความยั่งยืนของชุมชน มีจุดมุ่งหมายการวิจัย เพื่อสร้างสร้างแนวทางการพัฒนา ตลาดเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) และเพื่อการสร้างความตระหนักต่อการบริโภคผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัย และความตระหนักต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้กับนักเรียนและชาวบ้านในชุมชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชาวบ้านชุมชนบ้านดอนยม ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ประจำปีการศึกษา 2559-2560 จำนวน 30 คน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และการวิจัยเชิงปริมาณแบบ กึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) การวิจัยแบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest Posttest Design) เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การเข้าร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านในชุมชนบ้านดอนยม เข้าร่วมโครงการสร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ สู่ตลาดโรงเรียนเพื่อความยั่งยืนของชุมชน ที่เป็นเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และ เพศชาย 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ รับราชการและค้าขาย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปลูกพืชผักและการทำการเกษตร ชาวชุมชนให้ความสนใจต่อการปลูกพืชแบบปลอดภัย ในชุมชนมีแปลงปลูกผักปลอดภัยและแปลงปลูกผักอินทรีย์ เฉลี่ยร้อยละ 81.67 คนในชุมชนไม่ใช้สารเคมี ในการปลูกพืชผัก ร้อยละ 83.33 โดยมี มีผลิตภัณฑ์ ที่ทดแทนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 93.33 น้ำหมักจุลินทรีย์ชีวภาพ ร้อยละ 60 ความตระหนักต่อการบริโภคผลผลิตเกษตรอินทรีย์ปลอดภัยและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของชาวบ้านชุมชนบ้านดอนยม และนักเรียน พบว่า มีความตระหนักอยู่ในระดับปานกลาง โดย ชาวบ้านในชุมชน บ้านดอนยม มีคะแนนเฉลี่ยความตระหนักสูงกว่านักเรียน และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความตระหนัก ต่อการบริโภคผลผลิตเกษตรอินทรีย์ปลอดภัยและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของชาวบ้านชุมชน บ้านดอนยม กับนักเรียน พบว่า ความตระหนักของชาวบ้านในชุมชน บ้านดอนยม และนักเรียน มีความตระหนักที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยของรายได้ ก่อนและหลังการเป็นสมาชิกเครือข่ายของชาวบ้านในชุมชน โดยใช้ สถิติ Pair t-test พบว่า ชาวบ้านที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย มีรายได้เฉลี่ย/เดือนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ABSTRACT

TITLE   **The Development organic agriculture network to Market in the School for Sustainable Community.**

AUTHOR   **Dr.Wutthisak Bunnaen (Ph.D.) and Mr. Aongart Yatniyom**

INSTITUTE   **Maharakham University Demonstration School (Secondary)**

DATE   **2560**

The Development organic agriculture network to Market in the School for a sustainable community in this research aims to create a development organic market in the Maharakham University Demonstration School (Secondary) and the awareness on the consumption of non-toxic agricultural produce and environmental conservation in students and villagers in the community. The samples consisted of 30 Don Yom villagers, Tha Khon Yang Subdistrict, Kantharawichai District and 30 students of Maharakham University Demonstration School (Secondary) by purposive sampling. The research using the Action Research and Quasi-experimental research by One Group Pretest-Posttest Design. The research instruments was a questionnaire, Participation activity and interview. The research found that Villagers in Don Yom villagers community Join the organic agriculture network to Market in the School for a sustainable community of the 18 women (60%) were and 12 male (40%), 18 people were agricultural workers (60%). Based on data analysis on cropping and agriculture found in community have to plant cultivations non-toxic plants there were 81.67% and villagers not use chemical material culture were 83.33%. They are was planted with 93.33 pesticide replacements and 60% used of the biocatalyst from organics fermentation. The Villagers in Don Yom and students found that there was a moderate level of awareness of the consumption of non-toxic agricultural produce and environmental conservation. The comparative mean awareness consumption of organic non-toxic agricultural produce and environmental conservation was found that the awareness of villagers in Don Yom community with students had a significant difference at the .05 level. Average revenues before and after a member organic agriculture network used by Pair t-test, it was found that the villagers have to average monthly income increased significantly at the .05 level.